

Litla Geysir

En fortelling fra Island. Av forfatter og tannlege Johan Fredrik Grøgaard.

Lava stod bak en stor stein og holdt øye med mannen som fulgte etter henne. Det var grått kaldt blåsende vær som nesten alltid på disse kanter, og Lava hadde bare en tynn bomullskjole på seg. Likevel frøs hun ikke. Hun var varm som marken hun stod på.

Marken var alltid varm her, takket være jordas røde marg som kilte seg opp i sokkelen som Island hvilte på og fikk grunnvannet til å koke av liden-skap, som det het i det berømte diktet av Willhjalmur Bjarnason. Man skulle helst ikke gå barbeint i dette landskapet hvor det vrimlet av brede runde hull i fjellgrunnen med sydende boblende kokende vann hvor kvinnene i gamle daøer bakte brød i avlange lukkede metallformer.

Lava tittet fram bak steinen. Mannen som fulgte etter henne, var bedre kledt: anorakk med hette og tjukke cordfløy-

elsbukser. Med kikkertfutteralet på magen kunne han likne et gammelt fotografi av Willhjalmur – eller av Frægdir Lavrans, den andre av de to unge døde seismologene fra de store førti-åra da Island ble fritt og selvstendig. Lava hadde lest de slitte bøkene deres som hun hadde stjålet på biblioteket i Reykjavik om og om igjen, og Willhjalmurs stolte dikt kunne hun naturligvis utenat. For Lava var det ikke noe merkelig i at en islending kunne være både dikter og vitenskapsmann samtidig. Mest av alt drømte hun om en gang å kunne fortsette det vitenskapelige arbeidet de to så brått ble revet bort fra da vulkanen på Sumatra slukte dem...

Men mannen som stod der borte og kikket seg rådvill omkring, så ikke ut som noen islending. Han så ut som en nordmann eller amerikaner. For Lava kunne det være det samme. Faren hen-

nes var en nordmann som var kommet til Island og senere dro til Amerika. Det hadde mor fortalt henne en gang da Lava var liten. Siden hadde mor sagt at det hun fortalte henne den gangen var løgn og at Lava ikke hadde noen far.

Men det trodde ikke Lava noe på. Hun var sikker på at hun hadde hatt en far. Hun trodde også hun visste hvor han var og hvorfor han aldri ville komme tilbake. Og hun nektet å hete etter sin mor og kalte seg Lava Farsdot-tir.

Det var som om de tunge grå skyene som hang lavt over klippelandskapet var på nippet til å avgi regn. Lava trådte fram fra gjemmestedet sitt bak steinen ...

Der var hun igjen, den vesle jenta i den tynne sommerkjolen. Og nå var han sikker på hvor han hadde sett henne før: Det var i kantina på Keflavik. Han hadde lagt merke til henne

fordi han først hadde lagt merke til den pene unge damen som satt i kassen. De hadde sant å si sett hverandre en smule inn i øynene. I bakgrunnen hadde det hele tiden sittet ei lita bleik brunhåret jente og lest i ei bok...

Nå stod hun der og vinket. Det måtte være til ham. De andre turistene var allerede langsomt på vei tilbake til busen. Selv likte han ikke å gå i flokk og holdt seg gjerne litt etter.

Nå vinket hun igjen. Hva var det hun ville? Men da han kom bort til den store steinen, var hun vekk – som sunket i jorda. Han så seg forvirret omkring og fikk endelig øye på henne langt oppe i en slak skråning i månelandskapet. Hun snudde seg og vinket og travet i forveien.

Det er noe hun vil vise meg, tenkte han. Jeg får vel se hva det er ...

Han nådde henne igjen ved randen av et enormt nesten sirkelrundt basseng, kanskje bortimot tredve meter i diameter og fylt med klart, grønnaktig vann.

Hun hadde hørt ham komme og så ikke på ham.

- Stora Geysir, sa hun.

«Stora» med vakker diftong.

- Old, fortsatte hun, denne gangen mens hun så forskende opp i ansiktet på ham. Almost dead.

Han nikket.

- I see...

Det buldret flere steder under jordskorpa, men ikke her. Den grønnklare overflaten steg og sank litt. Han visste at temperaturen her oppe kunne være bortimot 180 grader Fahrenheit.

Den tynnkledte jenta så stadig forskende på ham nedenfra og litt fra siden, det ene øyet nesten sammenknepet.

- You know my father? sa hun.

Han måtte le.

- No...

- He is there, sa hun og pekte ut i bassenget.

Han visste ikke hva han skulle si, men rygget uvilkårlig et par skritt tilbake fra bassengkanten.

- Come, sa hun. I show you young one.

- Where?

Men hun hadde allerede satt seg i bevegelse, hoppet og sprang i forveien. Han måtte selv springe for å holde tritt, redd for å miste henne av syne nå.

Hun ventet på ham igjen, Hun vendte seg halvt mot ham og rakte fram et kremmerhus.

- Vil du ha? sa hun. Bringebærdrops.

Han så bare det lysebrune, nesten sandfargete håret, blikket og den lett halvåpne munnen som på et bilde av Vermeer. Han så ikke det knapt meterbrede hullet som åpnet seg foran føttenes hans.

Da han ville gripe ned i kremmerhuset, trakk hun med en ertende latter hånden til seg. Han måtte ta et avgjørende skritt fram etter dropset hun hadde lovet ham og sank som et spett ned gjennom den trange åpningen. Det buldret i jorda, og noen sekunder senere stod dampøylen sprutende til vær.

